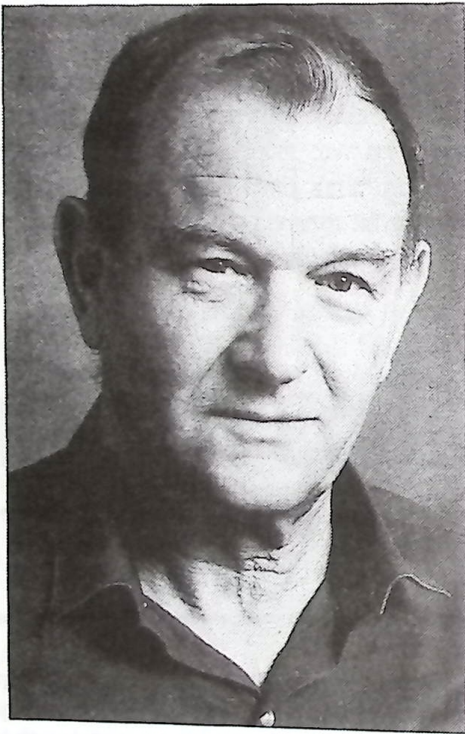

עמוס פייגין ז"ל

עמוס היה בבחינת בור סוד שאינו מאבד סיפה, מוכשר ביותר, שורשי, בעל חזון וישר ללא פשרות. הוא הלך מאתנו כשהוא משאיר על שולחנו מספר רב של עבודות מחקר לא גמורות, נסיים את עבודתו, עמוס, אך בעיקר נשמד על המורשת שהנחת לנו ועל הסטנדרטים האישיים והמקצועיים הגבוהים שהכתבת לסוכבים אותך.

בני בר-יוסף

עמוס פייגין - מלח הארץ, איש דור לוחמי תש"ת שליחה את המדינה בכל שלבי התפתחותה ותרם לה בכל מאודו - הלך מאתנו. עמוס היה חלוץ ואידאליסט בחיי הפרטיים ובפעלו המקצועי והציבורי. תמיד היה נכון לקחת על עצמו משימות ואתגרים, שקידמו את החקלאות, את המדע, את המכון שבו עבד, ורק לבסוף - את ענייני האישיים. בצנעה ובמסירות מפתיים חקר ויצר, תוך הפגנת דוגמה אישית וסטנדרטים מקצועיים וציבוריים מופלגים. הוא היה הראשון שחזה, עוד לפני עשרים שנה ויותר, את הפוטנציאל שבגידול צמחים במצעים מנותקים בכלל ובטוף בפרט, והקדים בכך חוקרים אחרים בשנות דור. הוא קידם את הידע המקצועי בהכרת התכונות הכימיות והפיסיקליות של הטוף ואת יחסי הגומלין בין הטוף לצמחים הגדלים בו בתנאי חממה - וישם ידע זה בהמלצות אגרוטכניות לגידול ירקות ופרחים, המלצות המשמשות אותנו גם כיום. הוא היה ראשון ומוזיל בחקר התכונות הכימיות והביולוגיות של הקולחים והשימוש בהם להשקיה ודישון של גידולים חקלאיים. חושי הבריאים וכשרו המקצועי איפשרו לו להבחין בחשיבות ובפוטנציאל של מקור מים זה - עוד לפני חמש עשרה שנה, והוא השקיע מאמצים מרעיים וארגוניים עצומים בהגדרת הערך התזונתי של המים, תרומתם האפשרית לזיהום הסביבה ותגובת גידולי שדה חשוכים למים אלה. בתקופה זו, של מודעות רבה למניעת זיהום הסביבה ולנוכח המחסור החמור במים לחקלאות, עבודותיו של עמוס והספר המעולה שכתב בנושא זה מהווים את הבסיס לניצול מיטבי של קולחים ולהמשך המחקר בהם. תחום מחקר אחר, שאליו נקרא עמוס נוכח מצוקת המים בארץ, היה השימוש במים מליחים והבנת יחסי הגומלין מליחות-דישון איכות הפרייבול. בשאיפתו לעבודה יסודית, פיתח עמוס מערכת נסיונית חדשה, שאיפשרה לו להתגבר על מספר בעיות טכניות שהגבילו את המחקר בתחום זה לפני כניסתו אליה. הנתונים שאסף במערכת החדשה תרמו רבות להגדרת ערכי-סף של רגישות גידולים שונים למליחות, נזקי יונים ספציפיים, שיעורי הפגיעה ביבול והיכולת להקטין נזקי מליחות על-ידי התאמת ההזנה. קצרה היריעה מלתאר את כל הפעילות המחקרית של עמוס ותורמתו המצטברת לחקלאות ישראל. נזכיר רק, שמיד לאחר מלחמת ששת הימים, כשאך פשט את מרי המילואים שלו, החל בחקירת קרקעות הגולן והתאמתן לגידולים חקלאיים, ופתח בכך את הגולן לפיתוח חקלאי מואץ. באותה תקופה בלט גם במחקריו הבסיסיים בחילוף יוני אמון בקרקע ובטרנספורמציות של חנקן אורגני כתלות בתכונות הקרקע ובתנאי הסביבה. כמו כן תרם רבות לגיבוש משטרי הדישון בכל גידולי השרה החשובים, דאג להפצת המידע בכל חלקי הארץ, ולא נח עד שתוצאות מחקריו יושמו ביד רב חקלאי ישראל.

עמוס היה מרען מצטיין, ובנוסף לכך דאג לגיבוש נהלי מחקר חדשים, בעיקר עבודה בצוותים. את הצלחותיו הגדולות במחקר הקולחים, הזנה גידולים ומליחות - יחס תמיד לעבודת הצוות שטיפת פתיחותו, ההומור המיוחד שלו, ראגתו לעובדים עמו וכושר מנהיגותו - הם שאיפשרו לו להצליח בצורת עבודה זו. הוא ניסה להרחיב וליישם את שיטת העבודה בצוות - בכהנו במשך כעשור שנים כמנהל המחלקה לכימיה של הקרקע והזנה הצמח, ובמשך השנה שבה היה מנהל בפועל של המכון לקרקע ומים במינהל המחקר החקלאי.